

Живот след капитализма - Ден трети

Умората и информационното претоварване си казваха вече думата на третия ден. Хаотичното блуждаене между зали и етажи се беше засилило. А аз все още не бях взел интервюто от Нейоми Клайн, а нея я нямаше никъде наоколо.

Пост-капиталистическа икономика

Водещи: Майкъл Алберт (Michael Albert) от ZNet, Питър Стоудънмайер (Peter Staudenmaier) и професор Андрю Клайман (Andrew Kliman)

Макар че повечето радикални активисти могат да предложат красноречив критически анализ на капиталистическата глобализация, много от тях често замлъкват пред въпроса, "А каква е вашата алтернатива?" Политическият икономист Майкъл Алберт изложи една такава визия на разкрепостителна икономическа система, наречена Икономика на общото участие или Парекон (Participatory Economy – Parecon). Другите двама водещи се опитаха да подложат на критика предложената икономическа парадигма. Накрая тримата отговаряха на въпроси от залата.

Пост-капиталистическа икономика

Майкъл Алберт беше в много добра форма. За 20 минути успя да направи доста цялостен преглед на Парекон с ярки примери, нагледни метафори и остра критика на съществуващата икономическа система, в която "боклуцът изплува нагоре, а свестните хора потъват надолу". Възнаграждението за труда не трябва да бъде базирано на собственост, възможност за натиск или продукция, а на приложено усилие и трудност. Участието във взимането на решенията трябва да е пропорционално на крайния ефект от тези решения върху дадения участник. Майкъл говори за класовото деление, което произтича от разделението на труда, а също и за третата "координационна" класа. В неговата терминология реалният социализъм от времето на Съветския съюз всъщност е "координаторизъм". Стана дума и за вътрешните противоречия на пазарната икономика, където движещата сила е конкуренцията и поради непрестанния стремеж за сваляне на себестойността на продукция неизбежно възниква необходимостта от експлоатация и принуда.

Тук разбира се е невъзможно дори да маркирам основните положения и аргументи на Парекон. Който се интересува, може да намери и прочете цялата книга "Парекон: живот след капитализма" (Parecon: Life After Capitalism) тук: <http://www.zmag.org/books/pareconv/parefinal.htm>

Майкъл Алберт

и пазарните отношения. Направен бе преглед на "невидимите форми" на труд (например грижите за деца и възрастни), които са често базирани на подаръчната парадигма, но са на практика изключени от пазарната икономика.

Пряка демокрация

Водещи: Синди Милстейн (Cindy Milstein) от Инстута за социална екология (Institute for Social Ecology), Стив Шалом (Steve Shalom) от Znet и Мартин от аржентинските Квартални асамблеи и клубове (Neighbourhood Assembly of Colegiales)

Макар че е популярна концепция в средите на активистите, пряката демокрация рядко се разглежда като приложима алтернатива на представителна демокрация и командно йерархичното държавно устройство. На този семинар се дискутираха проблемите и приложимостта на пряката демокрация.

Аз не успях да присъствам на този семинар, но Крис Спанос, който много се интересуваше от аржентинския модел на директна демокрация, спомена, че е останал разочарован, тъй като никой не дал достатъчно ясна картина на сложните процеси в аржентинските работнически асамблеи.

Дарове, а не империя

Водещи: Женивиев Воун (Genevieve Vaughan) от Центъра за изучаване на подаръчната икономика (Center for the Study of the Gift Economy) и Дейвид Гребър (David Graeber) от Антропологическия факултет на Йейл Юнивърсити (Department of Anthropology at Yale University)

Целта на този уъркшоп беше да запознае участниците с практиките на даряване като основа за алтернативни икономически модели, които да могат преодолеят ограниченията на патриархалния капитализъм

Пост-капиталистически модел за разрешаване на конфликти

Водещи: Лора Фентон (Laura Fantone) и Лесли Ууд (Laslie Wood)

Теория и примери в търсене на успешни техники за разрешаване на конфликти на междуличностно, общинско, градско, регионално, национално и глобално ниво.

Радикални пермакултури за автономни общности

Водещи: Скот Келог (Scott Kellogg), Стархоук "Звезден ястреб" – индианско име (Starhawk) и Стейси Петигрю (Stacy Pettigrew)

Как проблемите на прехранването, водата, електричеството, жилищата и отпадъчните продукти ще бъдат разрешени по такъв начин, който да е екологично устойчив, минимално зависим от енергийни източници и насърчаващ общинската независимост и автономия? Пермакултурният модел предлага знанията, уменията и инструментите, необходими за фундаменталното преустройство на световната инфраструктура. Този семинар представи теоретичната база на пермакултурната парадигма и даде практични, евтини, технически лесно осъществими примери за събиране на дъждовна вода, преработка на отпадъци, обогатяване на почвите, поликултурни хранителни системи, независими източници на енергия, строежи от земни материали и биологично прочистване на токсините.

Питър Стоудънмайер

Нейоми Клайн

са съгласни с или не участват в споразуменията? Ще се налага ли подчинение?

Свят без затвори

Водещи: членове на нюйоркския колектив Критична съпротива

Закон и подчинение след капитализма

Водещи: Лин Стюарт (Lynne Stewart), адвокат за граждански права, Алекс Витале (Alex Vitale) от Нюйоркския съюз за граждански свободи (New York Civil Liberties Union)

Капитализмът разчита на едно покорно общество. Законите и подчинението са необходими на тези, които управляват, да опазват властта си. Как обаче ще стоят нещата в пост-капиталистическото общество: Ще имаме ли общоприети споразумения? Как тези споразумения ще влизат в действие? Ще има ли закони? Какво ще стане, ако някои не

Какви форми ще има едно справедливо правосъдие в общност без полиция, съдилища и затвори? Участниците в уъркшопа избират различни роли: извършител на престъпно деяние, пострадал и общност от индивиди, които са засегнати от деянието. Процесът на разрешаване на престъпното деяние с тези, които са най-вече засегнати от взимането на решение, се опитва да определи начините, чрез които самоопределението може да доведе до овластяване на самите участници в този процес.

Пост-капиталистически перспективи на индианското население

Водещи: Артър Манюел (Arthur Manuel) от Търговска и икономическа мрежа на коренното население (Indigenous Network on Trade and Economies), Тиокасин Гоустхорс "Кон дух" – индианско име (Tiokasin Ghosthorse), индианец лакота, основател на радио "Първи гласове" (First Voices Indigenous Radio)

Наистина ли капитализмът е апогеят на човешкото съществуване, както сме приучени да мислим? Коренното североамериканско население е живяло в изобилие без капитализъм хилядолетия наред. Как да направим тази жива история отново обществено достояние, да извлечем уроци и поуки и да преосмислим един нов начин на живот, в който земята и обитателите ѝ не се разглеждат само като артикули за експлоатация?

В обедната почивка най-после успях да намеря Нейоми Клайн, която ми обеща, че след нейното представяне на филма ѝ "Завземането", ще може да ми отдели половин час за интервюто на българската Индимедия.

Сега беше и момента да си купя няколко книги, преди да затворят импровизираната книжарница във фойето. Книгите, които си избрах бяха:

"Глобализирано освобождение: Как да изкореним системата и да построим един по-добър свят" (Globalize Liberation: How to Uproot the System and Build a Better World)

33 есета, покриващи антивоенните директни акции в Сан Франциско, аржентинското въстание, глобалната екология, феминизма, расизма, корпоративната власт, антикапитализма, работническите движения, уличния театър, карнавалите, сапатизма, международните движения за солидарност и прочие.

"Противопоставяне на капитализма: комюникета от глобалното движение" (Confronting Capitalism: Dispatches from a Global Movement)

Въстанието срещу Световната търговска организация през 1999 беше най-видимия и драматичен протест в САЩ след войната във Виетнам. По-късно протестите в Филадельфия, Вашингтон, Прага, Канкун и други градове по света доказаха, че съществува едно растящо гражданско движение. Как едно движение, което е глобално, всъщност дължи силата си на локалните общности? Как да се прилагат тактики на ненасилие в една атмосфера на все по-безскрупулна полицейщина? Могат ли не правителствените организации (НПО) да бъдат агенти на социална трансформация?

"Неволите на Империята: милитаризъм, секретност и края на Републиката" (The Sorrows of Empire : Militarism, Secrecy, and the End of the Republic) от Чалмърс Джонсън (Chalmers Johnson)

В годините след разпадането на Съветския съюз, САЩ се нарекоха "самотната свръхсила", по-късно "неохотния шериф", след това "задължителната нация" и накрая след 11 септември "новия Рим". Чалмърс Джонсън задълбочено разследва новият милитаризъм, който трансформира Америка и въвлеча населението ѝ да подложи рамо под товара на империята. Той чертае новата карта на разрастващата се американска империя от военни бази и огромната мрежа от бизнеси, които я обслужват и обрисова кастата на професионалните воители, които са инфилтрирали повечето подразделения на правителството, които класифицират като "секретно" всичко, което вършат и за които манипулациите на военния бюджет са от жизнено значение. Някои от заключенията на Джонсън са, че американският милитаризъм ще сложи край на глобализацията и ще банкрутира САЩ, докато създава условия за един нов век на вирулентни контраудари. Бившата американска република вече е пресекла Рубикон – с Пентагона начело.

Нови насоки на работническото движение

Водеци: Нейоми Клайн (Naomi Klein), Кристин Уорнър (Kristin Warner) от Работническият център в Монтпелиер, Вермонт (Montpelier Downtown Workers Center), Лукас Бенитез (Lucas Benitez) от Коалиция на работниците от Имокали, Флорида (Coalition of Imokalee Workers) и Сару Джаяраман (Saru Jayaraman) от Центъра на ресторантските работници в Ню Йорк (Restaurant Opportunities Center of New York)

Лукас Бенитез

Американското работническо движение е в криза. Десетилетия наред подложено на безспирна атака от страна на едрия бизнес и съучастниците му в правителството, голяма част от движението издъхва затънало в политика на "прагматизъм" и компромиси, без дори да се опитва да се съпротивлява или оспорва каноните на капитализма. Този семинар покри новаторски подходи и тактики, които биха могли да посочат изход от кризата, да изградят връзки с растящите анти-капиталистически социални движения и да предефинират ролята на "работническата класа" в борбата за фундаментална социална промяна.

В началото на семинара беше прожектиран откъс от "Завземането" (The Take), документален филм на Нейоми Клайн и съпруга ѝ за работническите завземания на фабрики в Аржентина.

Изчаках търпеливо Нейоми да свърши с участието си в семинара и след това отидохме в една от съседните празни зали, за да ми даде обещаното интервю. Тя каза, че предпочита да говори за неща, които я вълнуват нея в момента, а не да отговаря на въпроси, подготвени от друг. В неформалния разговор преди интервюто стана дума за българското участие в Ирак, което именно насочи и самото интервю в тази посока. Ще публикувам цялото интервю в отделна статия.

"За Индимедия България – продължавайте започнатото!" беше автографът на Нейоми Клайн върху българското издание на книгата ѝ "Огради и прозорци: Битката против новия световен

ред". Тя беше приятно изненадана да види този сборник от нейни есета на български, но каза, че самата тя счита по-ранната си книга "Без лого" за по-важна и я препоръча на българската публика.

Херардо Рейес Чавес

бъдещето в борбата за глобална солидарност и интернационализъм.

Нови движения на солидарност

Водещи: Ян Браниган (Ian Brannigan) от Проекта за солидарност и справедливост за имигрантите (Immigrant Justice Solidarity Project), Силвия Ромо (Sylvia Romo) от Солидарност със сапатистите (Zapatista Solidarity) и Джонатан Уилсън (Jonathan Wilson) от Критична съпротива (Critical Resistance)

Активисти от движения на солидарност с палестинските общности, сапатистите, имигрантите и затворниците в Ню Йорк споделиха опит, критика и планове за

Стратегии на взаимодействие: организационни мрежи и коалиции

Водещи: Саша Райт (Sasha Wright) от Директна акция на спрем войната (Direct Action to Stop the War), Марика Шуонд (Marika Schwandt) от Коалицията срещу бедността в Онтарио (Ontario Coalition Against Poverty - OCAP), Марио Лугей (Mario Lugay) от Расова справедливост 9-11 (Racial Justice 9-11) и Лесли Кауфман (Leslie Kaufman) от Обединени за мир и справедливост (United for Peace and Justice)

Независимо дали работим на местно ниво по проблемите на расовата справедливост или на национално ниво мобилизирайки огромни маси от хора за протести срещу войната, въпросът за изграждане на коалиции и организационни мрежи остава централен за прогресивните движения. Водещите семинара споделиха спектър от различни стратегии, почерпени от практиката на техните организации. Този семинар беше в големия аудиториум.

Теория и практика: точки на свързване и разклонения

Водещи: Кейт Кюнг Жи Ри (Kate Kyung Ji Rhee) от Проекта за затворнически мораториум (Prison Moratorium Project), Трейси Харис (Traci Harris) от Bring the Ruckus и Даниел Хороуиц (Daniel Horowitz) от Проект Юг (Project South)

Този семинар беше посветен на стремежа да обединим нашите теории и практика. Дискусията беше структурирана като въпроси и различни опити за отговор. Защо практиката не винаги отговаря на теорията ни? Защо теоретичната ни база понякога ограничава практическите решения?

Медийни стратегии за 22 век

Водещи: Дойл Канинг (Doyle Canning) от Проекта за стратегии и обучение smartMeme (smartMeme Strategy and Training Project)

Радикалните движения в САЩ имат сложни и понякога противоречиви отношения с официалната медия. Какви стратегии трябва да прилагат активистите, за да счупят звуковата бариера и да усилят гласовете на агентите на промените върху радиовълните? С конкретни примери в тази интерактивна сесия, Дойл демонстрира как "съобщението" може да промени стратегиите, да надделее белия шум на корпоративната медия и да победи в битката на историята за живот след капитализма.

Дойл Канинг

Това беше един изключително полезен уъркшоп. smartMeme, организацията на Дойл, се стреми да въоръжи прогресивните движения с ефективни комуникационни инструменти и стратегии и със силата на историята и образа в съобщенията – пропаганда и политическа реклама – които са способни да отекнат, а не да заглъхнат в културната среда на непрестанен индокринационен бял шум. Те предлагат стратегически консултации, обучение, медийно планиране и набелязване на точки на интервенция в доминиращите културни наративи, за да оголят същностните противоречия между една глобална система, основана на експлоатация, несправедливост и екологична разруха и ценностната система на живота, надеждата и справедливостта от друга страна.

"Мемите" (memes) са саморазпространяващи се единици културна еволюция, сходни с гените, елементите на генетиката. Мемите могат да представляват части от идеи, езици, мелодии, дизайни, умения, морални и естетически ценности и всичко друго, което може да бъде заучено и предадено на другите като културен атом или вирус. Науката за еволюционните модели на инфорамционен трансфер се нарича меметика.

Аз се запознах лично с Дойл и тя обеща да предложи задочен виртуален уъркшоп и за членовете на българската Индимедия, ако имат нужда от този тип умения и стратегическо планиране.

Който се интересува от тази тема, може да погледне www.smartMeme.com

Сару Джаяраман

права и икономическа справедливост. Тези общи акции на местното черно население и латиноамерикански и други имигранти показва едно все по-ясно кристализиращо разбиране, че борбата с проблемите на глобализацията е обща. В същото време респектът към расовото и етническо многообразие се ключов за добрите взаимоотношения. Този пленарен уъркшоп се опита да рамкира опитите за създаване на мултирасови и мултинационални коалиции между глобалните прогресивни движения. Дискутирани бяха нарастващото радикализиране на цветнокожото население и все още съществуващите расови привилегии и прикрит расизъм в средите на активистите.

Радикална политика на "различността": съпротива срещу капиталистическата асимилация

Водещи: Джефри Уайндър (Geoffery Winder), Дийн Спейд (Dean Spade) и Рики Мананзала (Rickke Mananzala)

Темата е насието срещу и асимилирането на културата на лесбийки, гей, бисексуални и транссексуални (LGBT). Дискутира се как хетеросексизмът и трансфобията, заедно с бялото господство и патриархализмът, подхранват глобалната система на империализъм и какви стратегии на съпротива са приложими.

Този семинар беше всъщност слят с предишния "Изграждане на мултирасов единен фронт" в големия аудиториум.

Изграждане на мултирасов единен фронт

Водещи: Елизабет Матинез (Elizabeth Martinez) от Института за мултирасова справедливост (Institute for Multi-Racial Justice), Крис Красс (Chris Crass) от Проект Катализатор (Catalyst Project), Стийв Уилямс (Steve Williams) от POWER, Монами Маулик (Monami Maulik) от DRUM (Desis Rising Up and Moving) – организация на южно азиатските имигранти

В последно време все повече са примерите на афроамериканските общности, които взимат активно участие в борбите за имигрантски

Радостта от протеста

Водещи: Стивън Дънком (Stephen Duncombe) от Да завземем улиците (Reclaim the Streets), Матю Рот (Mathew Roth) и Людмила Свобода (Ludmila Svoboda) Няма време (Time's Up)

Участниците споделиха новите творчески форми на протест, които прилагат театралност, карнавал, ирония, завземане на обществени пространства и една обща ясно изразена тенденция на придвижване на активизма в сферата на забавата и радостта. Какви са особеностите на прилагане на стратегии, базирани на радост и спонтанност в контекста на организационна децентрализация?

Неформална дискусия с Народна глобална акция

Водещи: Артър Манюел (Arthur Manuel) и Лесли Ууд (Laslie Wood)

Вдъхновена от Сапатистите, организацията Народна глобална акция (People's Global Action – PGA) е световна анти-капиталистическа мрежа, базирана на децентрализация, автономия и антисектантство. PGA е особено силна в южна Америка, южна Азия и западна Европа. Каква е обаче ролята на PGA в САЩ и Канада?

Неформална дискусия с Директна акция на спрем войната

Водещи: Саша Райт (Sasha Wright) и Дейвид Солнит (David Solnit)

Директна акция на спрем войната (Direct Action to Stop the War - DASW) е децентрализирана, антикапиталистическа, антивоенна организация, която мобилизира 20,000 души да блокират напълно центъра на Сан Франциско в деня, когато започна войната. От тогава работата на DASW продължава, използвайки организационната мрежа да подготвя акции срещу полицейската бруталност и в защита на работническите права, а също за екологична справедливост, палестинска солидарност и пряка демокрация.

Неформална дискусия с Коалиция срещу бедността

Водещи: Фара Миранда (Farrah Miranda) и Марика Шуонд (Marika Schwandt)

Представителите на Коалицията срещу бедността в Онтарио (Ontario Coalition Against Poverty - OCAP) споделиха техния опит в създаване на коалиции, разрешаване на вътрешни противоречия като бели/цветнокожи, имигранти/местно население и сексизъм и укрепване на солидарността между участващите организации като в същото време различните кампании са ясно разграничени и тясно фокусирани.

Ролята на Социалните форуми в изграждането на движения

Водеци: Майк Менсър (Mike Menser) от Нюйоркския социален форум (NYC Social Forum), Сурен Мудлиар (Suren Moodliar) от Бостънския социален форум (Boston Social Forum) и Премила Диксит (Premila Dixit) от Световния социален форум (World Social Forum)

Каква именно е целта на един Социален форум и каква е ролята му в местните и глобални граждански движения, които са толкова неравномерно развити? По какво един Социален форум се различава от политическа партия и дали може да бъде лаборатория за един кардинално различен модел на пряко демократични процеси? Могат ли Социалните форуми да спомогнат за по-нататъшния растеж на глобалното гражданско движение? Достатъчно силни ли са те да се противопоставят на яростните експлоататорски атаки на неолибералната глобализация и смъртоносната хватка на милитаризма на Войната срещу тероризма?

Последният учен, с който се запознах лично на тази конференция беше Дейвид Гребър (David Graeber) от Антропологическия факултет на Йейл Юнивърсити (Department of Anthropology at Yale University). Той прояви жив интерес към прогресивните движения в България. Говорихме с него за перспективите на подаръчната икономика, на която той като антрополог и анархист е сериозен привърженик. Той ми препоръча да прочета книгата на Марсел Мос "Дарът". Чак по-късно установих, че тази книга е издавана и на български от "Критика и хуманизъм". Накрая Дейвид даде автограф за българската Индимедия върху собствената си книга "Фрагменти на една анархистична антропология" (Fragments of an Anarchist Anthropology). Това е по-скоро разгърнат памфлет, само 105 страници, но определено си заслужава да се преведе на български.

Който се интересува, може да намери една много интересна статия от Дейвид за Марсел Мос, озаглавена "Раздавай" (Give it Away).

Конференцията "Живот след капитализма" завърши, но два месеца по-късно продължавам да асимилирам информацията, натрупана в Ню Йорк във формата на книги, интервюта, заснети видео материали, идеи, връзки, приятелства и насоки на проучвания по Интернет. Най-важното заключение, което си направих е, че ако искаме българските прогресивни движения и Индимедия в частност да се превърнат в интегрална част от глобалното гражданско движение на 21 век, за което Ню Йорк Таймс се провъзгласи, че е единствената "друга суперсила" в света, която може да се противопостави на американския милитаризъм и корпоративен глобализъм, ние

трябва сами да изградим наши собствени коалиции и структури на съпротива, наши собствени канали на информация, наши собствени "мисловни тръстове". Автономност значи локална отговорност. За да бъдеш приет като равноправен глобално, трябва да можеш да дадеш своя равностоен принос.